

چاڭا جۇڭگونىڭ داڭقىتى جىلدارى

شاڭخاي اكتىسيا بازارىنىڭ ساۋدا باستاۋى

شىنخۇا اگەنتىتىگىنىڭ 10 - ايدىڭ 22 - كۇنى بەيجىڭنە بەرگەن خابارى. 1990 - جىلى 12 - ايدىڭ 19 - كۇنى دابىل ئۇنىنىڭ قاعىلمىسەن رە-فورما جاساپ، ەسك اشقانان كەينىڭى جۇڭگونىڭ شىكى جەرىندە اشىلغان تۇڭغىش اكتىسيا ساۋدا ورنى — شاڭخاي اكتىسيا ساۋدا ورنى رەسمى ماڭ-دايشاللىق اسىپ ساۋدا باستادى، بۇل جۇڭگونىڭ كاپىتال بازارىنىڭ دامۇ تاريخىندا شت جاڭا پاراق اشىلغاندىغىنىڭ بەلگىسى بولدى.

جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى 11 - كەزەكتى ورتالىق كومپەتىنىڭ ئۇشنىشى چالىي ماجىلىسىنەن كەين، ئىشئارا جەرلەر جارنا ئۇنۇمى جونىندە نىزدەنسى جاساي باستادى. 1984 - جىلى 11 - ايدا شاڭخاي فىيۋە دىبىسى سەرىكتەستىڭى قۇرد-لىم جاڭلاپ جارنا شەكتى سەرىكتەستىگىنى وزگەر-گەننەن كەين، جۇرتقا 500 مىڭ يۋاننىڭ جارنا شەگىن تاراتىپ، جارنا ئۇنۇمى ساۋداسىن سىناق رەتىندە انتقارغان جارنا شەكتى سەرىكتەستىگىنە اينالدى.

جارنا تۇزىمىندەڭكى كاسپورنىداردىڭ جارقىقا شىغۇنا جانە ۇزدىكىسىز ارتۇننا ساي، ەلمەيزدە جارنا شەگى جارقىقا شىعا باستادى. وسدان سوڭ، جارنا شەگىنىڭ تاراتىلۇ مولشىرى جەدەل ارتىپ، جارنا شەگى ساۋداسىن سىتەۋ قاجەتسىنىۋى پايدا بولدى. سونمەن شىنياڭ، شاڭخەي سىياقتى جەر-لەردە جارنا شەگىنىڭ سورەلىك ساۋداسى جارقىقا شىقتى. 1986 - جىلى 8 - ايدا شىنياڭ اماناتئناۋ قارجى قوسۇ سەرىكتەستىڭى الارماندارعا ۋاكىلدىك ەتىپ اكتىسيا ساۋداسىن سىتەپ، جارنا شەگىنىڭ سورەلىك ساۋدا كاسىبىن باستادى. سول جىلى 9 - ايدا، جۇڭگو ونەر كاسىپ - ساۋدا بانكەسى شاڭخاي قالالىق بولمىشە بانكەسى جىڭ - ان

جالپىعا ئېىمدى وقۇ - اعارتۇ وڭنۇستىك شىنچىاڭداى بالالاردىڭ وقۇ جولنى بارغان سايىن “كەڭەيتىى”

(باسى 1 - بەتتە)

”ۇشاققا تىرىپ شاڭخايىعا بارۇ دەگەنىڭىز ېىز-دىڭ قىستانتا بۇرىن بولىپ كورمەگەن“. 10 مىڭ مەترلىك بېيىكە كوئەرىلگەندە، الپىرا ۋىراز قوبال-جىدى. الايدا، كوپ وتپەي بۇل قالانى ۇناتىپ قالدى. كىنوناناعا، علمىم - تەنىپىكا ساراينا، مۇرا-جايعا باردى... قىسقا عانا ېىر اپتادا الپىرا ومىرىد-دەڭى سان الۋان تاماشالاردىڭ ېىرىنىشىسىن باس-نان كەشىردى.

الپىرانىڭ بۇل ساپارعا شىغۇىن جەدەلدەدە-كەن شاڭخاي قالاسىنىڭ شىنچىياڭعا باغىتامالى كو-مەكتەسۇ قولباسلىشىق شتابى ەدى. ورتالىقتىڭ شىنچىياڭنىڭ وقۇ - اعارتۇن دامىتۇ سىتراتەگىياسىن جەبەۋدىڭ ماڭغزىدى قۇرامداس بولىڭى رەتىندە، 2016 - جىلدىن بەرى، تەك عانا شىنچىياڭعا باغىتاما-لى كومەكتەستەين 19 ولكە، قالانىڭ قوسقان 8 مىللىارد 367 مىللىيون يۋان قارجىسى نەگىزدىك وقۇ - اعارتۇ قۇرىلمىلارنى قۇرۇعا كومەكتەسۇ سىياقتى قىزمەتتەرگە جۇمسالدى.

الپىرانىڭ شاڭخايىعا ساپارىن ۋماز - مايرام بولا اڭگىمەلدەگەننى كورىپ، ېىر شەنتە وتىرعان چۇچۇرگا قىستاعى قىستاق تۇرىعدىنار كومپەتتەنىڭ مەڭگەرۇشىسى گۇلزار ۇسەيىن قانتتى قىزىقتى. 23 جاستاعى گۇلزار جونىنەن اپتىقاندا، ۇزىنىڭ بۇرىنغى وقۇ جولى نەداۋىر جاپالى بولغان ەدى، مىناداي “كىسان - سالتاناتتى” وراي مۇلدە بولماعان.

بۇرىن چۇچۇرگا قىستاعىنىڭ نەگىزدىك وقۇ - اعارتۇ قۇرىلمىلارنىڭ “رىگەسى” ناشار، قىستاق باستاۋۇش مەكتەبىنىڭ ەشتەڭەسى دە جوق ەدى. “ېىزدىڭ كلاسسىز ېىر بولمەلى توپىراق ئۇي بولاتىن. جاڭبىر جاۋا قالسا، كلاسسىزدىڭ نىشئە جاڭبىر وتىپ كەتەتەن دە، ېىز ېىر بۇ-رىشقا ۇيلىغىپ ساىاعىمىزدى جالعاستىراتىنبىز”، - دەيدى گۇلزار.

ول ەسكە الپى بلاي دەدى: “جول شالعاي بولغاندىقتان، قىستاعىمىزعا كەلۋدى قالايتىن مۇعا-لىم وتە از بولاتىن. ول كەزدە بۇكىل مەكتەپتە تەك 6 مۇعالمى بار ەدى، ېىر ادام 3 جىلدىقتىڭ ۇقساماعان ساباقتارىن بەرەتىن”.

سوڭغى جىلدارى، ورتالىق ۇكىمەت، شىنچىياڭعا باغىتامالى كومەكتەستەين ولكە، قالالار سىياقتى كىوپ جاقئاردىڭ كۇشى وڭنۇستىك شىنچىياڭداى 22 ۇتر كەدەي ۇداندى (قالاعا) نا-زارعا الپى، ۇمىر كەدەي وڭىرلەردى وقۇ - اعارتۇ ارقىلى سۇيەملەلدەۋدى ەڭ الدىمەن قاتماماسز

2019 - جىلى 10 - ايدىڭ 23 - كۇنى سارسەنىي

چاڭا جۇڭگونىڭ داڭقىتى جىلدارى

شىنخۇا اگەنتىتىگىنىڭ 10 - ايدىڭ 3 - كۇنى

رايوندىق ساۋدا ورنى دا سورەلىك ساۋدانى باستايدى. 1988 - جىلى 11 - ايدا مەملەكتەتنىڭ كەڭەس پەن ورتالىقتىڭ قازىناعا باسشلىق ەتۇ گروۇپپاسى ۋماجىلىسى اشىپ، جۇڭگودا اكتىسيا ساۋدا ورنىن قەرزۇ سىياقتى ماسەلەلەردى قاداالاي اقىلداسىپ، مەملەكتەتنىڭ ئۇزىلىسى رەفورماسى كومپەتتەنىڭ باستاۋمەن، مەملەكتەتنىڭ جوسپاز كومپەتى، قازد-نا مېنىستىرلىڭى، جۇڭگو خالىق بانكەسى سىياقتى قا-تىستى تارارۋلاردىڭ، سونداي - اق فىنانس سالا-سىنداعى قاتىستى قايراتكەرلەردىڭ قاتئاسۇمەن، مەملەكتەتنىڭ اكتىسيانى باسقارۇعا باسشلىق ەتۇ گروۇپپاسىن قۇرۇدى ۇيعارادى.

مەملەكتەتنىڭ كەڭەستىڭ ۇقىق بەرۇمەن، جۇڭگو خالىق بانكەسىنىڭ بەكىتۇمەن، 1990 - جىلى 11 - ايدىڭ 26 - كۇنى شاڭخاي اكتىسيا ساۋدا ورنىن قۇرۇ جىنالىسى اشىلدى، 12 - ايدىڭ 19 - كۇنى ماڭدايشاللىق اسىپ ساۋدا باستاۋ سالتى رەسمى وتكىزىلدى. 1990 - جىلى 12 - ايدىڭ 1 - كۇنى شىنجىن اكتىسيا ساۋدا ورنى سىناق رەتىندە ساۋدا باستادى، سونداي - اق 1991 - جىلى 7 - ايدىڭ 3 - كۇنى رەسمى ماڭدايشاللىق اسىپ ساۋدا باستادى.

شاڭخاي، شىنجىن 2 ساۋدا ورنىنىڭ ساۋداس-نىڭ اينالمىعا ئۇسۇى جارنا شەگىنىڭ شوغىرلى ساۋداسىن جۇزەگە اسىرىپ، جارنا ئۇنۇمىنىڭ دامۇىن پارمەندى ىلگەرىلەتتى. بۇل جۇڭگونىڭ رەفورما جاساۋدى، ەسك اشۇدى ونان ارى ىلگە-رىلەتۇ سايباساتىنداعى كەلەلى شارانىڭ ېىىرى. وسدان كەين، جۇڭگونىڭ كاپىتال بازارى ۇزدىك-سىز زورايىپ، بىرتە - بىرتە خالىقارالىق ساحانعا قاراي بەت الدى.

جالپىعا ئېىمدى وقۇ - اعارتۇ وڭنۇستىك شىنچىاڭداى بالالاردىڭ وقۇ

ەتىپ، مىندەتتى وقۇ - اعارتۇ ساتسىنداعى وقىتۇ شارت - جامەدىين كۇشى سالا جاقسارتىپ، جەرگە-لىكىتىڭ نەگىزدىك وقۇ - اعارتۇى ەلسىز بولۇ جامەدىين شەشتى. سونمەن بىرگە، شىنچىياڭداى ۋ دارەجەلى ۇكىمەتتەر تاغى وقۇ - اعارتۇ مېنىستىرلىڭى اتقارا باستاعان 10 مىڭ وقىتۇشى وقۇ - اعارتۇ سىنە كومەكتەسۇگە جىبەرۇ جوسىيا-رى، “ارنايى قىزمەت ورنى جوسپارى” سىياقتىلار ارقىلى ۇىل - قىستاقئارداعى وقىتۇشلار قوسىننى زور كۇشەين تولقىتۇرۇدى، وقىتۇ ساپاسىن جوعارد-لاتۇدى جوسپارلادى.

قىستاق باستاۋۇش مەكتەبى مەن بالاباقشانىڭ 3 قاباتتى جاڭا وقىتۇ ىيماراتى چۇچۇرگا قىستاعىد-داى ەڭ بېيك قۇرىلىسقا اينالدى، قىستاق باستا-ۇنىش مەكتەبىنىڭ مىك الدىنداعى قاتتىلاندىرعان توعانىنىڭ جامالاۋىنا دا قورشاشۇ ورناتىلدى. بۇگىند-گى كۇندە، الپىرا مەكتەپكە باراتىن جولدىڭ شاڭى اسپانعا شىعپ جاتپايتىن بولدى، ۋر كۇنى تۇستە تاغى مەكتەپتە تەڭنى تۇسكى اس بار.

”مەكتەپنىڭ قاتتى قۇرىلمىلارنىڭ دارەجەسى جاپپايى جوعارمازۇمەن بىرگە، ۇىل - قىستاق وقىتۇشلار قوسىنى دا ۇزدىكىسىز زورايىپ، بالالاردىڭ وقۇ جولى بارغان سايىن “كەڭەيدى”، - دەدى چۇچۇرگا قىستاعىندا تۇراتىن “مۇسۇ، تىپە-دىللىك جاساۋ، توغىستىرۇ” قىزمەت اترەتنىڭ باس-تىعى مىندەت وتەگەننە 3 جىلعا تاياعان اۋتونومىا-لى رايوندىق دەنە تارپپە مەكەمەسىنىڭ كاردى جاۋ چىڭچياڭ.

ېبارىن بىردەي يگەرگەننەن كەين، چۇچۇر-گا قىستاق باستاۋۇش مەكتەبىنىڭ، بالاباقشانىڭ وقىتۇ ساپاسى كورنەكتى جوعارىلاپ، كەزەكتە وقۇ جاسىنداعى بالالاردىڭ تۇگەلدەي وقۇعا ئۇسۇى جۇزەگە اسىرىلدى. شىنچىياڭدا 2018 - جىلى مەك-ەتەپكە دەينىڭى وقۇ جاسىنداعى بالالاردىڭ بالاباق-شاعا كىرۇ مولشەرى %95.95كە، باستاۋۇش مەكتەپ جاسىنداعى بالالاردىڭ باستاۋۇش مەكتەپ-كە كىرۇ مولشەرى %99.91كە جەتىپ، وڭنۇستىك شىنچىياڭدا 3 جىلدىق مەكتەپكە دەينىڭى وقىتۇ مەن 12 جىلدىق نەگىزدىك وقۇ - اعارتۇ جاپپايى قامتە-لىپ، كولمەي ئىپتىتى دە كەڭەيدى.

”بولاشاقتا مەن شىكى ولكەلەردەڭى ئىرى قالالارعا بارىپ وقىسام، مۇعالمىدارىم سىياقتى، علمىم - ېىلىمەدى قىستاعىمىزعا الپى قاپتىسام دەيمەن”، - دەيدى الپىرا.

(شىنخۇا اگەنتىتىگىنىڭ 10 - ايدىڭ 22 - كۇنى ۇرىمىجەدن بەرگەن خابارى)

لاۋلاغان ورتتەڭى قاھارمان ياك يۇڭ: جان قيارلىقپەن بورىشىن وتەدى

شىنخۇا اگەنتىتىگىنىڭ 10 - ايدىڭ 3 - كۇنى خىفىدەن بەرگەن خابارى (ئىلىشى باۋ شپاۋچىيىڭ). قاھارمان ياك يۇڭنىڭ كوزى تىرسىندە تۇرعان ۇورت ۇششۇرۇ، ورتتەن ساقئانۇ 2 - ورتا اترەتىنە بارساڭىز، كوز الدىڭىزعا الدىمەن كورىنەتىنى ۇلكەن زال جانە عىيمارات باسپالداغىنىڭ ەكى بۇيە-رىندەڭكى اترەت تارپپى قاىبرعاسى، 1989 - جىلىيى خۇاڭداۋ ماي قوبپاسىندا تۇىلغان “12 - تامىز” ۇورت اپاتىن ۇششۇردىڭ كورىنىسى كەنەت كوز الدىعا كەلدى. وسى جولعى ۇورت ۇششۇرۇ شاپقاسىندا، ماي كۇبىسى قوپارىلىس جاساۋعا تاياعان ساتتە، ياك يۇڭ تاباندىلىقپەن ئاق مايداندا قالپ، جاۋىنگەر سەرىكتەرى مەن ۇورت وشىرەتىن اۋتونوكلىكتەردىڭ شەگىنىپ شىغۇنعا قوبلاسىشلىق ەتىپ، ۇزىنىڭ 33 جاستىق ۇومىرىن ارئادى.

ياڭ يۇڭ، انخۇيدىڭ دېڭيۇاننىان، 1975 - جىلى قوعام خاۋىپسىزدىڭى ۇورت ۇششۇرۇ، ورتتەن ساقئانۇ قىزمەتىنە قاتئاسقان، 1980 - جىلى 11 - ايدا جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتياسىنا كىرگەن، چىڭداۋ كەمەجايى قوعام خاۋىپسىزدىڭى مەكەمە-سى ۇورت ۇششۇرۇ، ورتتەن ساقئانۇ ۇلكەن اترە-تى 2 - ورتا اترەتنىڭ خالىق ساقشىسى، بانجايى، ورنىباسار ورتا اترەت باستىعى، ساياسى جەتەكشە-سى، ورتا اترەت باستىغى، پارتيا ياپچىپىكاسىنىڭ شۇجىيى سىياقتى مىنىدەتتەر انتقارغان. ۋر رەتكى ۇورت ۇششۇرۇ شاپقاسىندا، ەرجۇرەك تاباندىلقە-پەن علمىي قولباىشلىق ەتىپ، مەملەكتەتنىڭ مال - مۇلكى مەن خالىقتىڭ ۇومىرىنىڭ خاۋىپسىزدىگىن قورعاۋ جولىندا ۇلەس قوسقان.

1989 - جىلى 8 - ايدىڭ 12 - كۇنى چىڭداۋ كەمەجايى خۇاڭداۋ ماي قوبپاسىنىڭ 5 - ئومىرلى ماي كۇبىسىنە جاي ئۇسۇپ ۇورت كەتەدى دە، مۇناي ساقتاۋ رايونىنداعى باسقا دا ماي كۇبىلەرد-نىڭ، سونداي - اق 2 - مەرزىمىدىك ماي ساقتاۋ رايونىنىڭ، ماي تاسپتىن كەمەجاي مەن چىڭداۋ كەمەجاي سىتەرى مەكەمەسىنىڭ وڭدەلگەن ماي قوبپاسىنىڭ، خۇاڭداۋ ەلەكتر تاراتۇ زاۋودىنىڭ

ئۆلىمدى كاپەرىنە الماعان ياك جاۋگۇي: ”ماعان قاراماڭدار، نەز قۇنىڭدار“

شىنخۇا اگەنتىتىگىنىڭ 10 - ايدىڭ 4 - كۇنى كۇنىيىڭنەن بەرگەن خابارى (ئىلىشى ۋاڭ يان). ”قاتەرلى جامەدايعا جولقىسام، مەن دە اكەم سىياقتى ۋارى - ۇسارى بولماستان الدىعا ۇمتىلامىن!“، - دەدى يۇننان ولكەسى شىينېڭ اۋداندىق قوعام خاۋىپسىزدىڭى مەكەمەسىنىڭ خالىق ساقشىسى وۋياڭ يانشۇ.

وۋياڭ يانشۇدىڭ اكەسىنىڭ اتى ياك جاۋگۇي، كوزى تىرسىندە يۇننان ولكەسى يۇيشى قالاسى شىينېڭ يزۇ، دايزۇ اۋتونومىيالى اۋداندىق قوعام خاۋىپسىزدىڭى مەكەمەسى بارلاۋ تەخنىكىاسى ئوبولىنىڭ باستىغى بولاتىن. قىلمىستى ەلەمەنتتەر قاشۇعا ۇرىنعاندا، ول تايىسالماستان ولارىمەن باسنى ېپاي تىگىپ السىتى. باقتىقا قارسى وق تپسە دە، ول جاۋىنگەر سەرىكتەرىن الدىمەن قىل-مىستىنى ۇستاۋعا جىبەرىپ، ۇزى اۋىر جارالانعا-دىقتان ەرلىكپەن قۇربان اڭدى.

ياك جاۋگۇي، 1955 - جىلى دۇنيەگە كەلگەن، شىينېڭ اۋدانىنان، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسىنىڭ مۇشەسى. ول ۇىل - قىستاقتا تۇپ، يۇيشى ايماقتىق دەنساۋلىق ساقتاۋ مەكتەبىنىڭ ۋدارى - دارمەك ارناۋلى كاسىبىن بىتىرگەن، 1977 - جىلى 3 - ايدا شىينېڭ اۋداندىق قوعام خاۋىپسىز-دىڭى مەكەمەسىنە اۋسىپ، زاڭ شىپپاكەرى بولغان. ايمىنا نەبارى 40 نەشە يۋان ەڭبەكاقى الاتىن ول ۇنەمشىلدىك ەتىپ، اقشاسىن ۇنەمدەپ بورشالاۋ علمىي سىياقتى كىتاپئاردى الپى، ۇزىن كاسىپتىڭ جاققان جەمتىلدىرى. كىسى ۇلتىرۇ دەلو دەرەڭى جەتسىمەن، ول ئاق مايدانعا ۇنە-مى ەڭ الدىمەن باراتىن، ئاق مايدانداى سىتەر قانشالقتى جاپالى بولسا دا، ول مىندەتىن، جاۋاپ-كەرشىلىگىن تىغىلقتى ۋارى ۇقىپتىلىقپەن وتەپتىن. زاڭ شىپپاكەرى بولغان 12 جىلدا ياك جاۋگۇي بۇكىل اۋداننىڭ ۋربىر قىستامىن ارالاپ، جىبىنى 300دەي ئىىرى مۇشەنى، مۇردەنى تەكسىرەردى ۋارى بارلىغىنا دۇرسى قورىتىندى شىعاردى.

خاۋىپ - قاتەر الدىندا، ياك جاۋگۇي اتويد-لاپ الدىندا جۇرۇگە ادەتتەنگەن. ېىر جولى ساقشى جاق تاۋ قوبىناۋىنا جاسىرىنغان كۇماندى قاندىقولدى ۇساتتى قولعا تۇسىرەدى، قايتار جولدا قۇلاما قۇزدان وتۇگە تۇرا كەلەدى، قىلمىس كۇماندىسى قارسىلق كورسەتسە بولغانى، ول قانسىنداعى ادامدارمەن بىرگە قۇزدان قۇلاپ

خاۋىپسىزدىگىنە اۋىر قاتەر تونەدى. جابار العاننان كەيىن، ياك يۇڭ تىزكىن ۇشمەن 2 ۇورت ۇششۇرۇ اۋتونوكولگىن باستاپ، ۇورت كەتكەن ئاق مايدانعا توتە تارتادى.

لاۋلاغان ۇورت الدىندا ياك يۇڭ سابىرلى قالىن بۇزباي، ادامداردى ۇيىمىداسىتىرىپ 50 كۇبى كوپىرشىك سۇيىقتىقتى قوبپادان الپى شىعىپ، ۇلكەن قوسىن كەلگەننەن كەيىن دەرەۋ ۇورت ۇششۇرۇ شاپقاسىنا كىرسىۋىنە قاجەتتى دايبىندىقتى ويداعىداي جاسايدى. سونمەن بىرگە، ول خالىق ساقشىلارنى باستاپ ئاق مايدانعا بارىپ ۇورت جامەدىين بارلاغاندا، ورتنەپ جاتقان 5 - ئومىر-لى ماي كۇبىسىنەن 30 مەتر جەردەڭى قىتاسىندا 30 نەشە توننا بەنزين، سالەركا قۇيىلغان وڭدەل. كەن ماي كۇبىسىنە لاۋلاغان ۇورت اۋىر خاۋىپ توندىرگەندىگىن بايقايدى، الدا - جالدا قوپارىد-لىس تۇىلسا، كوپتەكەن ادام ۇلىپ جانە جارالا-نىپ عانا قالماستان، ونىڭ ۇستىنە ۇورت سولتۇسە-تىككە قاراي جايىلىپ، خۇاڭداۋ 2 - مەرزىمىدىك ماي كۇبىسى رايونىن جانە يوۋگاڭ سەرىكتەستىگە-نىڭ ماي جەتكىزۇ جابدىقتارنىڭ خاۋىپسىزدىگىنە تىكە خاۋىپ توندىرەتىن ەدى. ياك يۇڭ كەسكىن تۇردە ۇورت وششۇرشىلەرگە قولباىشلىق ەتىپ، وڭدەلگەن ماي كۇبىلەرىن دەرەۋ سۇ شاشىپ سال-قىندائادى، سونمەن بىرگە ادامداردى ۇيىمىداسىتە-رىپ، سۇلانغان كورپە جانە سۇلى ۇشوپ داعار ارقىلى وڭدەلگەن ماي كۇبىلەرىن قورعاپ، ۇورتنىڭ سولتۇستىككە ماي جايىلۇن ۇنەمدى تە-جەيدى.

شاپقاس بارىسىندا ياك يۇڭنىڭ اياعى جارالا-ئادى، باسشىلار وعان اترەتكە قايتىپ دەمالمۇدى اينادى، الايدا ول مەخاناغا بارىپ جەڭىل - جەلپى تاڭغىرىپ الادى دا، دەرەۋ ۇورت مايدانىنىڭ ال-دىڭغى شەبىنە قايتىپ بارادى. ۇورت ۇششۇرۇ ۇ-توكولگىنە 10 مەتردەي قالغان كەزدە، 5 - ئو-مىرلى ماي كۇبىسىنە كەتكەن ۇورت توسىننان قاتتى ۇورشپ كەتەدى ۋرى وڭنۇستىككە قاراي تونە تۇسەدى، كوپ جىلدىق ۇورت مايدانىنداعى

كەتۋى مۇمكىن ەدى. ياك جاۋگۇي رىقتىلىقپەن مىندەت سۇراپ، قىلمىس كۇماندىسىن الپى وسى جول بولىگىنەن وتەدى.

1989 - جىلى 8 - ايدىڭ 16 - كۇنى شىينېڭ اۋداندىق جۇمىشىى كلۇبى، مادەنىيەت سارايمىندا-عى باعاسى مىڭ نەشە يۇاندىق بەينە تۇسىرگى سىياقتى جابدىقتار ۇرلانادى. مالمەدەۋدى تاپسە-رىپ العاننان كەيىن، ياك جاۋگۇي الدىمەن قىز-مەنتەستىرىمەن بىرگە ئاق مايدانعا بارىپ مۇقيات بارلاۋ جاسايدى. 17 - كۇنى تاخعا جۇقى ېىر جۇمىشىسىنىڭ كوكونىس اتىزىنداعى كۇركەدەن ېىر بەينە تۇسىرگى مەن ېىرقاشا بەينە تاسپا تاۋىپ العاننىان خابار تايقان سوڭ، ياك جاۋگۇي تىزگىن ۇشمەن بارىپ جامەداي ۇعسادى ۋارى مۇنىڭ ۇرلانغان ارام ولجا ەكەننى تۇراقئاندىرا-دى. اقىلداسۇ ارقىلى ارناۋلى دەلو گروۇپپاسى ارام ولجا تاپىلغان جەردەن قىلمىسكەردى اڭدىپ ۇس-تاۋدى ۇيعارادى ۋارى بىرنەشە كۇزەتۇ ورنىن ور-نالاستىرادى. سول كەزدە ياك جاۋگۇيدىڭ مىندە-تى اياقتانغان بولاتىن، الايدا ول شارشاعانىمەن سا-ناىپاي، كۇزەتۇ ورنىنا بارۇدى رىقتىلىقپەن ۇتە-نىش ەتەدى.

تاخعا جۇقى ساعات 4 مولشەرىندە، تاغى ېىر كۇزەتۇ ورنىنداعى جولداستار بىرەۋىنىڭ بويى بېيك، بىرەۋىنىڭ بويى الاسا 2 جاس جىگتە-تىڭ باسپالاپ ارام ولجا جاسىرىلغان جەرگە كەتىپ بارا جاتقانىن، جۇرسى - تۇرىسىنىڭ ەرەكشە كۇ-ماندى ەكەننى بايقايدى. كوپ وتپەي، بويى بېيكىنەۋ جىگت تار كوشەدەن شىعپ جان - جاقتى بايقاعاننان كەيىن، كەلگەن نىزمەن قايتىپ كەتەدى. قارسى جاققتىڭ قاشىپ كەتۇىنىڭ الدىن الۇ ئۇشنى، ياك جاۋگۇي ۇز اماندىغىمەن ساناس-پاي، جالىزى ۇزى سوڭىنا تۇسەدى. سۇرەتجانا-نىڭ ەسك الدىنا كەلگەندە، بويى الاسا جىگت كەنەتتەن ورالغان ېىر نارسىنى قۇشاقئاپ پايدا بولا كەتەدى. قىلمىستىمەن بەتپە - بەت جوللىقان ياك جاۋگۇي جاۋىنگەر سەرىكتەرىمەن خابارلاسۇ-عا امالسىز قالادى، ول قولپا - قول شەشمى جاساپ، بار داۋسىمەن: ”توقتا!“ دەپ ايعاي سالادى. بويى الاسا جىگت ارام ولجانى تاستاي سالغان سوڭ زىتتىپ بەرۇگە امالسز ەكەننى ېمە-لىپ، ناگانىن سۇرىپ شىعپ ياك جاۋگۇيگە وق شىعارادى. ياك جاۋگۇيدىڭ قارىننا وق ئېيىپ،

زىلتەڭ كۆلدىنۇ جىلسا، دىرەك تۇرلاندار ئاجىرەسى

تاجىربەسىنە نەگىزدەلگەن ول خاۋىپ ۇتونىپ كەلە جاتقانىن اڭعارادى، جوعارغى ورنىن شەگىنىپ شىغۇ بۇيرىمەن تۇسىرگەن جامەدايدا، ياك يۇڭ باس ساۋعالاماستان، توقتاماي العا قاراي ۇمتىلىپ جاۋىنگەر سەرىكتەرىن شەگىنىپ شىغۇعا شاقىرا-دى. وسى كەزدە 4 - ئومىرلى ماي كۇبىسى تىو-ساتتان ورتنەپ قوپارىلىس جاسايدى، ياك يۇڭ قۇربان بولادى.

مەملەكتەتنىڭ كەڭەس، ورتالىق اسكەرى سىتەر كومپەتىنى ياك يۇڭغە ”ۇورت ۇششۇرۇ شاپقاسىنىڭ قاھارمانى“ دەگەن داڭقتىى اتاق بەردى، قوعام خاۋىپسىزدىڭى مېنىستىرلىڭى وعان مەملەكتەت بويىنىشا قوعام خاۋىپسىزدىڭى شەبىندەڭى 1 - دارەجەلى قاھارمان ۇلكى اتاعىن بەردى. جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى چىڭداۋ قالالىق كومپەتىتى، قالالىق ۇكىمەت، جۇڭگو مۇناي - تابىيى گاز باس سەرىكتەستىڭى ”ۇورت ۇششۇشى باتىر“ داڭقتىى اتاعىن، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى چىڭداۋ قالالىق كومپەتىتى ”چىڭداۋ قالالىق ۇلكىلى كوممۇنىست“ اتاعىن تولقتاپ بەردى.

”بىز قاھارماننىڭ ىزىن باسىپ تايىسالماي العا ىلگەرلەۋىمىز، قىزمەت بورىشىمىزدى ادالدىقە-پەن انتقارپ، قىزمەتنىڭ تالابىنان شىعىپ، شىن نيەتىمىزبەن خالىق ئۇشنى سىتەۋىمىز، قالىتقىسىز بولۇىمىز، جانىقناپاۋىمىز، مەملەكتەت پەن خالىقتىڭ ماڭغزى ئاپسىرامسىن ورنىداۋىمىز كەرەك“، - دەدى چىڭداۋ كاڭخاڭ قوعام خاۋىپسىزدىڭى مەكەمىسىنىڭ قاتىستى جاۋابتىسى. بۇكىنكى كۇندە ۋر جىلىي چىيەڭ مەن “12 - تامىز” كۇنى چىڭداۋ كاڭخاڭ قوعام خاۋىپسىزدىڭى مەكەمەسى ۇنەمى ياك يۇڭ قاھارماننىڭ ئىىرى كەزىندەڭى جاۋىنگەر سەرىكتەرى مەن قوعام خاۋىپسىزدىڭى خالىق ساقشىلارنى، ۇورت ۇششۇشى جاۋىنگەر-لەردى ۇيىمىداسىتىرىپ ۇورت ۇششۇرۇ شاپقاسى بولغان جەرگە كەلىپ، قاھارماننىڭ ادال رۇخىن ەسكە تۇسىرەدى.

كۆرە نامىرى تەسىلىپ قان انتقائىي جونەلدەى. اتىلغان وقتىڭ داۋىسىن ەستىگەن جاۋىنگەر سە-رىكتەرى لەزدە جەتپ كەلىپ، ونى سۇيەي بەر-گەندە ول قىيىلا: ”ماعان قاراماڭدار، قىلمىس كۇماندىسىندا مىلتىق بار، نەز قۇنىڭدار!“ دەيدى، ىلە - شالا، ول شۇعىل قۇتقارۇعا شىپپاحاناعا جەتكىزىلەدى. تاخعا جۇقى ساعات 5تىن 50 مىنۇت وتكەندە، ياك جاۋگۇي اۋىر جارالانغاندىقە-تان، سول بەتى ماڭگىلىك ۇيقىعا كەتەدى. سول جىلى ياك جاۋگۇيدى يۇننان ولكەسى مەن قوعام خاۋىپسىزدىڭى مېنىستىرلىڭى توكەڭرستىك قۇربان دەپ ئايدى ۋارى 1 - دارەجەلى قاھارمان ۇلكى اتاعىن بەردەى.

ياك جاۋگۇي قۇربان بولغان كەزدە، قىزى وۋياڭ يانشۇ 6 جاسقا دا تولماعان بولاتىن. “اكەم-نىڭ كەتكەننىن ەستىپ، ۇلكەن كىسلەرەمەن بىرگە جىلعالانىمەدى عانا بىلىم“، - دەگەن ول بىلاي دەدى: باستاۋۇش، ورتالاۋ مەكتەپ وقىغان كە-زىمەد اكەم جوق بولغاندىقتان ېىر مەزەت قايعە-رىپ، جەتسىرسەرگەن دەدىم. الايدا اكەسىنىڭ قىز-مەنتەستىرىمەن ارالاسقاننان كەين، ونىڭ ساقشە-لىق دەپتىن كاسىپكە تانىمى تىپتىن تەرە